

DEPARTAMENT DE BENESTAR I FAMÍLIA

RESOLUCIÓ BEF/3622/2003, de 4 de novembre, per la qual es dóna publicitat a l'Acord del Govern de 8 d'octubre de 2003, pel qual s'estableix la Carta de Drets i Deures de la Gent Gran de Catalunya. (DOGC 4021 d'1 de desembre de 2003, Pàg. 23379)

RESOLUCIÓ

BEF/3622/2003, de 4 de novembre, per la qual es dóna publicitat a l'Acord del Govern de 8 d'octubre de 2003, pel qual s'estableix la Carta de Drets i Deures de la Gent Gran de Catalunya.

Vist que el Govern de la Generalitat de Catalunya, en la sessió de 8 d'octubre de 2003, va adoptar l'Acord pel qual s'estableix la Carta de Drets i Deures de la Gent Gran de Catalunya;

Ateses les facultats que m'atorga la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'administració de la Generalitat de Catalunya,

Resolc:

Donar publicitat a l'Acord del Govern que es publica annex d'aquesta Resolució, adoptat en la sessió de 8 d'octubre de 2003, pel qual s'estableix la Carta de Drets i Deures de la Gent Gran de Catalunya;

Barcelona, 4 de novembre de 2003

Irene Rigau i Oliver

Consellera de Benestar i Família

Acord de 8 d'octubre de 2003 del Govern de la Generalitat, pel qual s'estableix la Carta de Drets i Deures de la Gent Gran de Catalunya.

La Carta de Drets i Deures de la Gent Gran de Catalunya promoguda pel Departament de Benestar i Família i pel Consell de la Gent Gran de Catalunya, neix en compliment dels compromisos presos en el 4t Congrés Nacional de la Gent Gran de Catalunya, de les recomanacions del Llibre Blanc de la Gent Gran Activa i el Llibre Blanc de la Gent Gran amb Dependència. Respon a les indicacions i els objectius plantejats en el Pla estratègic de la Segona Assemblea Mundial de l'Envel·liment.

La Carta es redacta amb la participació de les associacions de gent gran, dels consells consultius de gent gran dels consells comarcals, dels col·legis professionals, de les universitats i de les institucions i persones expertes en matèria de gent gran.

La Carta es fonamenta en l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, la Declaració dels Drets Humans i la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea i es construeix sobre el concepte de l'autonomia personal, entesa com el dret de ser lliures en la presa de decisions, de mantenir el propi projecte de vida des de la identitat personal, així com des de la responsabilitat de complir els compromisos adquirits lliurement en l'exercici de la ciutadania.

El document recull els cinc principis temàtics proposats per les Nacions Unides, descrits en els documents dels drets humans per a persones d'edat. Aquests principis són els de dignitat, independència, autorealització, assistència i participació. Els tres primers fan referència a la vessant més individual i personificable de l'ésser humà. Els dos últims principis permeten assolir l'autorealització personal, basada en la independència, aportant qualitat i dignitat humana.

Aquesta Carta és un document viu que permet una revisió continuada i una tasca d'informació sobre els drets de la gent gran que afavoreixi la conscienciació sobre les responsabilitats de les persones grans des del civisme. D'altra banda ha de permetre a les persones grans, com a ciutadans de ple dret, tenir els mateixos drets i deures que la resta de ciutadans, de fer una societat participativa i democràtica on es donin oportunitats a totes les edats, evitant que es produeixin situacions de discriminació.

Per tot això, a proposta de la consellera de Benestar i Família, el Govern acorda:

Establir la Carta de Drets i Deures de la Gent Gran de Catalunya, que s'adjunta com annex i promoure'n la seva aplicació.

Annex

Carta de Drets i Deures de la Gent Gran de Catalunya

Dignitat

Pel qual les persones grans hem de poder viure amb dignitat i seguretat i veure'ns lliures d'explotació i maltractaments físics i/o psíquics, així com de ser tractades dignament sense discriminació per causa d'edat, gènere, ètnia, discapacitat, situació econòmica o qualsevol altra condició.

Les persones grans tenim dret:

.1 A no ser discriminades per raons de d'edat, gènere, ètnia, discapacitat, situació econòmica o qualsevol altra condició.

1.1 A un marc legal que no generi situacions de discriminació.

1.2 Que les administracions desenvolupin programes i estratègies per prevenir la discriminació i per actuar quan sigui necessari.

1.3 A ser respectades en les nostres creences, cultura i/o llengua com a tret d'identitat de la persona.

.2 A ser tractades amb dignitat

2.1 Que sigui reconeguda socialment la nostra dignitat.

2.2 A ser respectades en la identitat personal, sense prejudicis, respectades en els valors i en la capacitat de lliure elecció.

2.3 A preservar el dret a l'honor i a la pròpia imatge.

2.4 A un tracte digne i respectuós, per part dels mitjans de comunicació, amb relació a la diversitat de situacions objectives de les persones grans.

2.5 A la intimitat i a la vida privada.

2.6 A la dignitat durant la vida, així com en el moment de morir, i a una mort digna.

2.7 A denunciar possibles situacions de maltractament propi o aliè.

.3 Que sigui respectada la nostra capacitat de prendre decisions lliures i informades en els propis assumptes personals.

3.1 A una informació suficient.

3.2 A nomenar un tutor/a o representant legal en cas d'incapacitat.

3.3 Que es respectin les voluntats anticipades, el dret a la intimitat i al consentiment informat tant en l'àmbit mèdic com en el social.

3.4 A ser consultades i participar, si en tenim la capacitat, en les decisions de cura o residència que ens ofereixin.

3.5 Que les decisions preses tinguin caràcter revisable i revocable.

.4 A viure en entorns que dignifiquin, ja sigui en el propi domicili com en les institucions d'assistència mèdica i/o psicosocial.

4.1 A assegurar la dignitat en les condicions de vida i habitatge afavorint la seguretat i el benestar físic, moral, psíquic i espiritual, així com una atenció de qualitat.

4.2 A entorns accessibles, adaptats a les possibilitats individuals i sense barreres, facilitant l'accés a la comunicació a nivell auditiu i visual.

4.3 A entorns i recursos que permetin una mobilitat i transport dignes.

4.4 A rebre un tracte digne i a poder gaudir d'un lloc de vida adient en casos de desnonament.

.5 A exigir que les administracions esmercin recursos i accions encaminats a atendre totes les situacions de necessitat, a eradicar la pobresa, a la formació sobre la dignitat humana, a la cultura i a la solidaritat intergeneracional.

.6 A obtenir els recursos econòmics i socials que ens permetin viure amb suficiència i dignitat.

6.1 A unes pensions dignes i suficients.

6.2 Que les administracions esmercin recursos encaminats a donar suport, informació, orientació i formació a la societat, per tal de combatre possibles situacions de risc, dependència, que puguin generar maltractament, abús i/o actituds negligents.

6.3 A tenir i fer ús de les propietats individuals.

.7 Que es treballi per una cultura d'igualtat de gènere, d'oportunitats de participació, de decisió i de suport en la suficiència i que es tingui especial cura pel que fa a les situacions dels drets de la dona gran.

.8 Que els mitjans de comunicació promoguin una imatge positiva de la gent gran, fent evident l'heterogeneïtat i diversitat de situacions que es donen en aquestes edats.

Les persones grans tenim el deure:

.1 De no discriminar per causa d'edat, gènere, ètnia, discapacitat, situació econòmica, o qualsevol altra condició, i de mantenir conductes i actituds de tolerància, acceptació i diàleg que contribueixin a evitar-la.

.2 De tenir cura de la pròpia qualitat de vida, sempre que les capacitats ens ho permetin, fent ús de recursos dirigits al benestar físic i mental.

.3 De tenir cura del propi habitatge, sempre que les capacitats ens ho permetin, com també dels entorns comunitaris, respectant el medi ambient.

.4 De denunciar possibles situacions de maltractament propi o aliè.

.5 De mantenir actituds de participació en la presa de decisions dels afers que ens són propis.

.6 De tenir cura de les pròpies conductes, pautes, normes i valors de convivència per tal d'esdevenir referents per a d'altres generacions.

.7 De mantenir una actitud que permeti participar, en el si de la societat, tant individualment com col·lectivament, per tal de donar una imatge normalitzada i, alhora afavorir el reconeixement de les nostres aportacions a la societat.

.8 De manifestar-nos actives vers la dignificació de les persones grans, especialment, de la dona gran, en la societat d'avui.

.9 De mantenir una actitud respectuosa amb les cultures, les creences i les llengües, com a signes de la identitat cultural individual i col·lectiva.

.10 De mantenir el compromís de les generacions actuals per deixar, a les generacions futures, un món digne i en pau que possibiliti el desenvolupament econòmic equitatiu i universal i sostenible.

Independència

Que inclou l'accés a l'alimentació, aigua, habitatge, vestit i atenció sanitària adequades, així com l'oportunitat de treball remunerat i l'accés a la capacitat i l'educació.

La persones grans tenim dret:

.1 A elegir lliurement la forma de vida i a elegir el lloc de vida.

.2 A l'alimentació, a l'habitatge, al vestit i a l'atenció i salut adequades i de qualitat, proveïda amb recursos personals, familiars o comunitaris.

.3 A gaudir de l'oportunitat de treballar i obtenir ingressos sense discriminació per edat, gènere i estat civil, creença, ètnia o qualsevol altra situació.

3.1 A prendre decisions en l'àmbit laboral.

3.2 A modalitats de jubilació flexibles, a la jubilació anticipada, afavorint les oportunitats de seguir treballant, i adaptant les condicions de treball a la capacitat, des de rols de transmissió dels coneixements i l'experiència.

3.3 A unes condicions de treball dignes, justes i equitatives, així com el dret a l'assistència en l'àmbit laboral.

.4 Que la societat civil ofereixi opcions de participació, definides per la igualtat d'oportunitats a nivell social i cultural, així com en la redefinició dels rols.

.5 A exercir de forma voluntària la llibertat de pensament, opinió i expressió així com el dret a la lliure elecció.

.6 Que es prenguin mesures de prevenció i educació dirigides a la persona, a la família i a la societat, encaminades a combatre la dependència, el maltractament i altres situacions de risc.

6.1 Que les administracions articulin els recursos necessaris per

desenvolupar programes educatius i de prevenció encaminats a sensibilitzar la pròpia persona, la família i la societat vers el manteniment de la capacitat de l'autonomia en la vida quotidiana.

6.2 Que les administracions facilitin el desenvolupament d'una vida autònoma adequant les condicions dels espais físics, públics i privats així com que es millori la seva mobilitat mitjançant la supressió de barreres arquitectòniques, ja siguin físiques, auditives, de comunicació o visuals.

6.3 Que s'apliquin les normatives del "disseny per a tothom", tenint en compte les necessitats de les persones grans en tot tipus de productes de servei i consum.

Les persones grans tenim el deure:

.1 De ser responsables de les decisions que lliurement hàgim pres.

.2 D'aportar la nostra experiència en l'aprenentatge per facilitar l'accés dels joves al món laboral.

.3 De tenir una actitud oberta en relació amb l'oferta educativa, cultural, i d'àmbit formatiu que vagi adreçada al manteniment de la nostra independència.

.4 De mostrar-nos respectuoses i coherents vers altres cultures, ideologies i creences.

Autorealització

Definit des de l'entesa que les persones grans hem de poder desenvolupar plenament les oportunitats i les potencialitats a partir de l'accés als recursos educatius, culturals, espirituals, d'oci i temps lliure en la societat.

Les persones grans tenim el dret:

.1 A desenvolupar plenament les potencialitats, a mantenir rols significatius i actius en la societat a partir de les capacitats, el coneixement i l'experiència en un procés de formació al llarg de tota la vida.

1.1 A tenir accés a recursos d'educació permanent, formatius i culturals i a participar de la vida cultural i de formació permanent, tant en un àmbit urbà com rural. Cal vetllar per la territorialitat de les oportunitats i els recursos que s'ofereixen per facilitar aquesta participació.

1.2 A tenir accés a recursos que ens permetin mantenir actiu el propi projecte de vida, des de l'aprenentatge, des de l'oci creatiu i des del temps de lleure.

1.3 A tenir accés a activitats de voluntariat i a la participació en la vida ciutadana.

.2 A la llibertat de comunicació, de desplaçament i de participació en la vida social, econòmica i cultural.

.3 Que es respecti la nostra capacitat d'autogestió, així com a l'expressió dels nostres propis desigs, i a l'elecció voluntària de la nostra participació en activitats de la comunitat.

.4 A poder mantenir objectes personals i significatius per tal de personalitzar els entorns en què vivim, ja sigui en la mateixa llar com en institucions socials i/o sanitàries i sempre que es respectin els drets de les altres persones.

.5 A la vida privada, familiar i social des de la nostra intimitat.

.6 A la protecció de les dades de caràcter personal.

.7 A la lliure convivència segons la nostra opció personal sense discriminació de cap causa.

.8 A les relacions íntimes i a la sexualitat.

.9 Que es desenvolupin entorns accessibles que ens facilitin la pròpia autorealització.

.10 A gaudir de mecanismes d'accés a la informació i a les noves tecnologies com a elements facilitadors de desenvolupament personal.

Les persones grans tenim el deure:

.1 De mantenir-nos actives en la societat, mentre en tinguem capacitat, des de la implicació personal, afavorint els desenvolupament social i el manteniment de les pròpies capacitats.

.2 De conuiu amb respecte, tolerància i solidaritat, tant a nivell familiar, cívic i comunitari, com a nivell institucional.

.3 De mantenir-nos actives a nivell social per tal de mantenir uns rols que afavoreixin el benestar personal i la construcció de la societat des del civisme.

.4 D'implicar-nos individualment i col·lectivament en el disseny de polítiques i accions que tinguin a veure amb les necessitats i motivacions que ens són afins.

.5 De respectar la nostra intimitat, així com l'aliena.

.6 De mantenir-nos actives, mentre en tinguem capacitat, en processos informatius i formatius que vagin adreçats a la millora de la pròpia qualitat de vida a tots nivells (alimentació, assistència, habitatge, economia, aspectes legals, cultura, oci, ...).

Assistència

Que declara que les persones grans hem de beneficiar-nos de la cura de la família, així com tenir accés als serveis socials, sanitaris i assistencials i gaudir dels drets humans i fonamentals, quan residim tant en la llar pròpia com en centres d'atenció o institucions.

Les persones grans tenim dret:

.1 A la prestació de serveis de qualitat, que assegurin el benestar en els àmbits econòmic, psicològic, social, sanitari, assistencial, jurídic, cultural, de formació i d'oci.

.2 A rebre ajuts per continuar vivint en l'entorn familiar i social.

2.1 A ser ateses dignament en l'entorn familiar, amb dotacions econòmiques i de servei, així com a exempcions fiscals destinades a la família.

2.2 Que les administracions promoguin, a partir d'un marc legal de referència i amb les corresponents dotacions econòmiques, programes i estratègies per proveir recursos encaminats a donar suport a les famílies que tenen a càrrec una persona gran.

2.3 Que es defineixin programes i accions encaminats a la protecció de la família.

2.4 A rebre suport per part de la mateixa família des de la suficiència, l'ètica i la qualitat de vida.

.3 A la suficiència econòmica amb pensions dignes i adequades, periòdicament actualitzades a les prestacions de la seguretat social, sobretot davant les situacions de necessitat.

3.1 A programes de crèdit per part de les entitats especialitzades on l'edat no sigui un factor de discriminació.

3.2 A beneficiar-nos de serveis segons el grau de necessitat i dels recursos propis.

.4 A rebre el benefici de programes assistencials i els suports necessaris que ens permetin mantenir la independència el major temps possible, tant a nivell urbà com rural.

4.1 A una avaluació sistemàtica de les capacitats i necessitats per facilitar una adequació dels recursos assistencials a percebre.

4.2 A no ser discriminades per causa de l'edat a les llistes d'espera d'atenció mèdica o en els processos de rehabilitació.

4.3 A ser ateses per professionals amb la capacitat adequada i en nombre suficient des d'una atenció personalitzada i de qualitat.

4.4 A l'assistència que es deriva dels beneficis de programes d'investigació.

4.5 A programes i polítiques de nutrició i higiene bàsiques, adequades a la situació personal, així com a la seguretat alimentària.

4.6 A tenir accés a programes d'assistència que ens permetin cobrir les necessitats en situacions de dependència.

4.7 A ser ateses en situacions de dependència física, psíquica i/o financera, en situacions de maltractament i terminalitat.

4.8 A ser informades sobre drets i deures propis en relació amb la salut.

.5 A una assistència suficient, ètica i de qualitat, prestada per serveis socials i sociosanitaris amb criteris de millora contínua

5.1 Dret a prendre part en les decisions sobre la pròpia provisió de cures, així com a participar en el disseny d'aquestes.

.6 A assistència jurídica en un termini de temps raonable, i a ser protegides per la llei.

6.1 A ser assessorades, representades, aconsellades i defensades en un procés judicial i a ser ateses per alternatives de mediació i resolució de conflictes.

6.2 A la tutela judicial efectiva.

6.3 Que en casos d'incapacitació es nomeni un tutor/a que vetlli efectivament per la persona i els seus béns.

6.4 Que la incapacitació sigui revisada periòdicament i que pugui ser revocable.

6.5 A assistència jurídica gratuïta per als qui no tenen mitjans.

Les persones grans tenim el deure:

.1 De fer un ús solidari i responsable dels recursos comunitaris, refusant actituds i accions que puguin generar una concentració i abús d'aquests recursos ja que d'aquesta forma es contribueix a la sostenibilitat i equitat del sistema.

.2 D'implicar-nos, des del nostre nivell de capacitat, en processos de millora personal, i de promoure el creixement de la nostra autonomia i independència en relació amb l'aprofitament efectiu dels serveis que puguem rebre.

.3 De manifestar conductes de solidaritat, tolerància i respecte en relació amb les necessitats alienes, així com de fer autocrítica davant les actituds insolidàries.

.4 De complir amb les obligacions fiscals tributàries, afavorint la sostenibilitat del sistema de prestacions.

.5 De denunciar aquelles situacions que poden requerir assistència i expressar la demanda de recursos perquè siguin ateses.

.6 De mantenir-nos actives davant les situacions de desigualtat que vulnerin els principis d'assistència.

Participació

En el sentit que les persones grans hem de participar activament en la formulació i en les polítiques que afecten directament el nostre benestar, des de la solidaritat amb altres generacions, en una societat per a tothom, aquest principi ha de ser entès des del dret a la lliure associació.

Les persones grans tenim dret:

.1 Que la participació sigui reconeguda.

1.1 Que es reconegui que formem part de la societat i tenim els mateixos drets i deures que qualsevol altre ciutadà.

1.2 Que siguem considerades com un valor social elemental i es potenciï la nostra participació activa.

.2 Que les administracions facilitin la participació activa en activitats d'acord amb les nostres necessitats i preferències.

2.1 Al suport econòmic per a programes de participació activa, a partir d'estratègies de participació en la comunitat i de les activitats intergeneracionals en una societat per a totes les edats.

.3 A la informació, a rebre orientació i formació permanent com a eina de participació en un món en canvi constant afavorint oportunitats d'educació i aprenentatge permanent.

.4 A participar de forma significativa en la vida cultural, laboral, social i política, així com en la presa de decisions mitjançant els òrgans que es considerin oportuns.

.5 A tots els drets polítics reconeguts per l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, la Constitució Espanyola i per la Carta de Drets Fonamentals de la Ciutadania Europea.

5.1 Dret de reunió.

5.2 Dret de manifestació.

5.3 Dret de participació en els afers públics.

5.4 Dret de participar en eleccions.

5.5 Dret de participació política i sindical, així com de presentar-se per ser elegit com a representant polític o sindical.

5.6 Dret de vaga i a petició individual i/o col·lectiva per escrit.

5.7 Dret a associar-nos en moviments de gent gran o en d'altres associacions.

5.8 Dret a ser elector/a i elegible en sufragis.

.6 Que es tingui en compte l'experiència i el coneixement a partir d'accions de promoció de la implicació i la participació de les persones grans en la societat.

.7 A contribuir amb la comunitat, també des de les oportunitats que ens ofereix el voluntariat en els seus diferents àmbits: social, cultural, internacional..., des del compromís, la solidaritat i el civisme.

Les persones grans tenim el deure:

.1 De fer arribar a altres generacions més joves els nostres coneixements i experiència.

.2 De mantenir-nos actives, mitjançant l'associacionisme, el treball o en el voluntariat per tal de mantenir el compromís cívic en una societat per a totes les edats.

.3 De facilitar la creació de vincles des de la col·laboració i la implicació social, personal, facilitant les relacions intergeneracionals.

.4 De formar-nos davant la capacitat d'adaptació, flexibilitat i tolerància que reclamen les noves formes de vida actuals.

.5 De donar a conèixer a tota la societat les necessitats, demandes i actuacions específiques que considerem que són pròpies de les persones grans, així com dels afers del conjunt de la societat.

.6 De participar democràticament en els afers públics.

.7 De promoure la ciutadania mitjançant la defensa dels drets de totes les persones.

(03.296.043)